

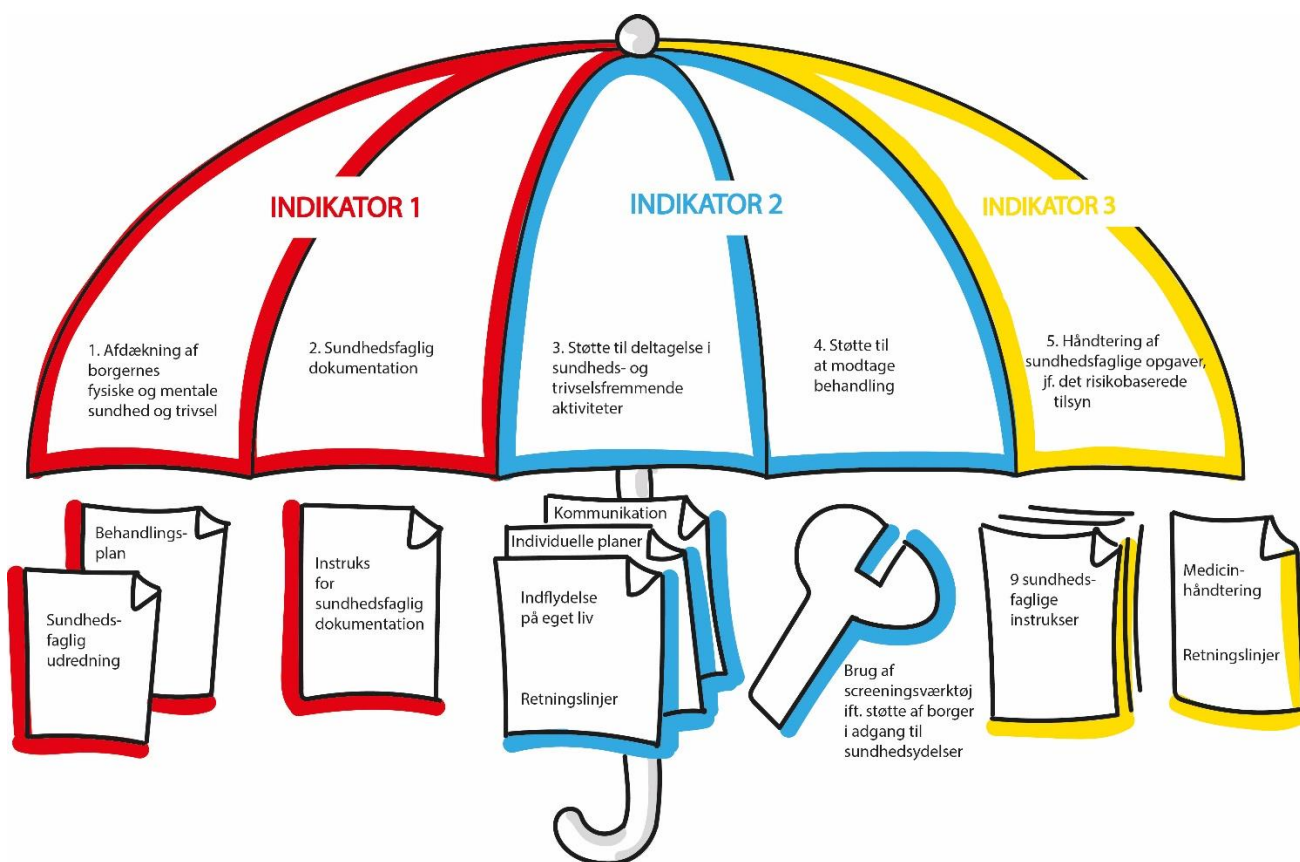
Regionale retningslinjer
og instrukser
for
Sundhed og trivsel

INDHOLD

1 Indledning	4
Formål	4
Fremgangsmåden	4
2 Regionale retningslinjer og instrukser for sundhed og trivsel	5
1. Afdækning af borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.....	5
2. Sundhedsfaglig dokumentation	5
3. Støtte til deltagelse i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter	5
4. Støtte til at modtage behandling fra relevante fagpersoner	6
5. Håndtering af sundhedsfaglige opgaver, jf. det risikobaserede tilsyn	7
Ansvarlig.....	7
Referencer.....	7
Definitioner	8
3 Skabelon til lokale retningslinjer og instrukser	9

<p>Indhold: Regionale retningslinjer og instrukser for standarden Sundhed og trivsel baseret på Dansk Kvalitetsmodel</p>	<p>Anvendelsesområde: Sociale tilbud i Specialsektoren i Region Nordjylland efter §§ 66, 107 og 108 i Serviceloven. Tilbud efter § 110 er omfattet af de sundhedsfaglige instrukser, jf. indikator 1 og 3</p>
<p>Målgruppe: Ledelse og medarbejdere på Specialsektorens tilbud</p>	<p>Sidst revideret: Endnu ikke revideret</p>
<p>Retningslinjer for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel afdækkes 2. Sundhedsfaglig dokumentation 3. Hvordan borgerne støttes i at deltage i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter 4. Hvordan borgerne støttes i at modtage behandling fra relevante fagpersoner 5. Tilbuddets håndtering af sundhedsfaglige opgaver, jf. det risikobaserede tilsyn 	

1 Indledning

De regionale retningslinjer og instrukser for standarden "Sundhed og trivsel" udgøres af en række retningsgivende dokumenter og værktøjer (jf. illustrationen af en paraply på side 1). I dette dokument gives **et overblik** over disse på baggrund af standardens fem overskrifter. Dokumentet indeholder links og henvisninger, hvor det er relevant, og for at undgå gentagelse.

Standarden "Sundhed og trivsel" skal ses i tæt sammenhæng med flere af de øvrige standarder, som kvalitetsarbejdet i Specialektoren er baseret på. Der vil derfor være henvisninger til retningslinjer for øvrige standarder, hvor det er relevant.

Formål

Formålet med arbejdet med standarden er at fremme borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel. Standarden sætter fokus på, at der arbejdes kontinuerligt med borgerens adgang til sundhedsfremmende aktiviteter, sundhedsfaglig behandling og kompetent håndtering af sundhedsyndelser på tilbuddet.

På Specialektorens område er sociale og sundhedsfaglige indsatser afstemt med handlekommunen¹ og den enkelte borger². Med afsæt i servicelovens lovgivning og intentioner om egenmestring og selvbestemmelse skal den enkelte borgers egne ønsker og præferencer i forhold til sundhed og trivsel altid respekteres, og indsatsen skal tilrettelægges i et samarbejde og ud fra den enkeltes behov og forudsætninger. Sundhedsloven fastsætter desuden regler om borgers ret til behandling såvel som samtykke til behandling.

Den fælles tilgang i Specialektoren hviler således på respekten for borgerens selvbestemmelsesret og det individuelle perspektiv. Der er fokus på, hvordan borgerens egen motivation for sundhedsfremme kan understøttes gennem det pædagogiske arbejde. Desuden er der altid opmærksomhed på, om den enkelte har behov for støtte i forhold til sundhedsfremmende aktiviteter og sundhedsfaglig behandling.

Fremgangsmåden

Det enkelte tilbuds opgave er at udarbejde lokale retningslinjer og instrukser, som beskriver arbejdet med sundhed og trivsel på baggrund af de regionale retningslinjer og instrukser.

Som en hjælp til dette er der udarbejdet en skabelon til udarbejdelse af lokale retningslinjer og instrukser ([følg dette link](#)). Skabelonen er baseret på de regionale retningslinjer og instrukser og angiver konkret de steder, hvor det enkelte tilbud skal præcisere, hvordan de regionale retningslinjer og instrukser omsættes i lokale retningslinjer og instrukser. Find henvisning til skabelonen sidst i dette dokument.

¹ I forhold til handlekommunen skelnes mellem konkrete behandlingsmæssige mål, som knytter sig til en behandlingsplan - og mål, som knytter sig til den sociale støtte og borgers egenmestring hvad angår sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter. Førstnævnte afstemmes ikke med kommunen, men kun med borger eller dennes stedfortræder.

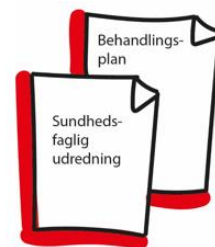
² På Specialektorens tilbud er der på tværs af målgrupper forskelle på den enkeltes forudsætninger for at blive inddraget. Derfor vil graden af inddragelse og formen på inddragelsen variere.

2 Regionale retningslinjer og instrukser for sundhed og trivsel

I det følgende beskrives de regionale retningslinjer og instrukser med afsæt i standardens fem overskrifter

1. Afdækning af borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel

Der skal ved indflytning foretages en sundhedsfaglig udredning for alle borgere, hvor tilbudet varetager en sundhedsopgave. Den sundhedsfaglige udredning sker på baggrund af de 12 sygeplejefaglige problemområder, jf. vejledning om sygeplejefaglige optegnelser [VEJ nr. 9019 af 15/01/2013](#). En behandlingsplan startes op, når en sygdom, lidelse eller helbredstilstand kræver handling eller observation fra medarbejderne.

Der anvendes skabeloner i Sensusum Bosted til udarbejdelse af sundhedsfaglige udredninger og behandlingsplaner. Retningslinjer for rammer og indhold fremgår af instruks for sundhedsfaglig dokumentation (se pkt. 2 nedenfor).

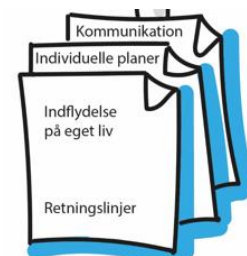
2. Sundhedsfaglig dokumentation

Der foreligger en fælles regional [instruks for sundhedsfaglig dokumentation](#). Instruksen indeholder retningslinjer for den sundhedsfaglige udredning (jf. de 12 sygeplejefaglige problemområder) og behandlingsplan samt den løbende dokumentation. Herudover indeholder instruksen retningslinjer for dokumenter med sundhedsoplysninger, skabeloner i Sensusum Bosted samt føring, opbevaring og adgang til den sundhedsfaglige dokumentation.

3. Støtte til deltagelse i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter

På Specialektorens tilbud er støtte til deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter en social ydelse, som altid tilrettelægges i et samarbejde med den enkelte borger – eller dennes stedfortræder³ – og ud fra borgerens egne ønsker og præferencer. De mål, der eventuelt opstilles for borgers deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter, er desuden afstemt med handlekommunen.

Der er på alle tilbud en opmærksomhed på at gøre sunde valg tilgængelige og attraktive for borgerne. Der arbejdes med dette både på tilbuds niveau og på individuelt niveau. Hvordan der arbejdes med

³ For inhabile borgere og børn under 18 år inddrages borgers stedfortrædere.

det på tilbuds niveau fremgår af tilbuddets lokale retningslinjer, og der tages udgangspunkt i KRAM faktorerne: Kost, Rygning, Alkohol, Motion. Det enkelte tilbud kan desuden vælge at arbejde med begrebet "[Det Dobbelte KRAM](#)", som supplerer de velkendte KRAM faktorer med et mentalt sundheds-KRAM: Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring. Det dobbelte KRAM handler om evnen til at til at tackle modstand og belastninger i livet.

I forhold til arbejdet med den enkelte borgers deltagelse i relevante sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter henvises til følgende regionale retningslinjer for øvrige standarder:

Der foreligger [regionale retningslinjer for arbejdet med borgernes Indflydelse på eget liv](#), som sætter rammer for, hvordan der arbejdes med den enkelte borgers ønsker, forudsætninger og behov for støtte til at gøre sin indflydelse gældende. Formålet er, at den enkelte borger kan leve et så selvstændigt liv som muligt i overensstemmelse med egne værdier og præferencer.

Der foreligger desuden [regionale retningslinjer for Individuelle planer](#). Den individuelle plan er det centrale værktøj for arbejdet med borgeren på en række områder⁴, som kan være relateret til borgerens deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter.

Endelig foreligger der [regionale retningslinjer for Kommunikation](#). Arbejdet med borgernes kommunikation udgør et vigtigt element i den støtte, som borgerne ydes til deltagelse i sundheds- og trivselsfremmende aktiviteter.

4. Støtte til at modtage behandling fra relevante fagpersoner

Der gennemføres socialfaglige vurderinger af alle borgere på bo- og døgntilbuddene med henblik på at afdække den enkeltes behov for støtte til at benytte sig af sundhedsydelser. Formålet er at understøtte den enkelte borger i adgangen til sundhedsydelser og i at opnå et sundere liv.

Der anvendes et screeningsværktøj til formålet, som sikrer en systematisk tilgang til vurderingen af borgerens behov for støtte. Der er tale om vurdering af en pædagogisk og socialfaglig støtte som skal medvirke til, at borgerne på tilbuddene oplever samme muligheder for adgang til sundhedsydelser som alle andre borgere i samfundet.

Dette afsnit uddybes, når værktøjet er udviklet. Arbejdet med screeningsværktøjet er pt. indstillet pga. coronasituationen, men forventes genoptaget i 2021. Indtil da er følgende gældende: Borgerens aktuelle og konkrete behov for støtte til at benytte sig af sundhedsydelser beskrives under fanen "sundhed og trivsel" i den individuelle plan.

⁴ På voksenområdet arbejdes der ud fra temaerne: Sundhed og trivsel, Kommunikation, Indflydelse på eget liv, Socialt liv, Mobilitet, Egenomsorg, Praktiske opgaver, Samfundsliv. På børneområdet arbejdes der ud fra temaerne: Familieforhold, Sundhedsforhold, Kommunikationsforhold, Indflydelse på eget liv, Følelsesmæssige og adfærdsmæssige forhold, Identitetsforhold, Selvstændighedsforhold, Skoleforhold, Fritidsforhold, Venskabsforhold

5. Håndtering af sundhedsfaglige opgaver, jf. det risikobaserede tilsyn

Der foreligger følgende [9 regionale sundhedsfaglige instrukser for håndtering af sundhedsfaglige opgaver på tilbuddene](#), jf. det risikobaserede tilsyn og minimumskrav fastsat af Styrelsen for Patientsikkerhed samt vejledning om udfærdigelse af instrukser [VEJ nr 9001 af 20/11/2000](#):

- [Instruks for patientens behov for behandling](#)
- [Instruks for forebyggelse af smittespredning](#)
- [Instruks for fravalg af livsforlængende behandling](#)
- [Instruks for håndhygiejne](#)
- [Instruks for informeret samtykke til sundhedsfaglig behandling](#)
- [Instruks for kompetencer, ansvar, opgavefordeling og delegation](#)
- [Instruks for samarbejde med behandlingsansvarlige læger](#)
- [Instruks for sikker patientidentifikation](#)
- [Instruks for sundhedsfaglig dokumentation](#)⁵

(Ud over ovenstående kan der på det enkelte tilbud foreligge yderligere specifikke sundhedsfaglige instrukser, jf. krav fastsat af Styrelsen for Patientsikkerhed).

Der foreligger desuden [regionale retningslinjer for medicin håndtering](#), som sætter rammer for dokumentation, overførsel af medicin, medicindispensering, medicinadministration, opbevaring og bortskaffelse samt ansvar.

Ansvarlig

Tilbudslederen har det overordnede ansvar for tilbuddets arbejde med kvalitetsmodellens standard for sundhed og trivsel; herunder for arbejdet med de regionale retningslinjer, tilbuddets lokale retningslinjer og instrukser samt kvalitetsmodellens øvrige trin. Tilbudslederen inddrager og aftaler ansvarsfordeling med den øvrige ledelse og medarbejdere. Ansvarsfordelingen skal beskrives i tilbuddets lokale retningslinjer og instrukser.

Referencer

- [Regionale retningslinjer for kvalitetsmodellens standard for Indflydelse på eget liv](#)
- [Regionale retningslinjer for kvalitetsmodellens standard for Individuelle planer](#)
- [Regionale retningslinjer for kvalitetsmodellens standard for Kommunikation](#)
- [Regionale retningslinjer for medicin håndtering](#)
- [Instruks for sundhedsfaglig dokumentation](#)
- [Instruks for patientens behov for behandling](#)
- [Instruks for forebyggelse af smittespredning](#)
- [Instruks for fravalg af livsforlængende behandling](#)
- [Instruks for håndhygiejne](#)
- [Instruks for informeret samtykke til sundhedsfaglig behandling](#)
- [Instruks for kompetencer, ansvar, opgavefordeling og delegation](#)
- [Instruks for samarbejde med behandlingsansvarlige læger](#)
- [Instruks for sikker patientidentifikation](#)
- [Vejledning om sygeplejefaglige optegnelser VEJ nr 9019 af 15/01/2013](#)
- [Vejledning om udfærdigelse af instrukser VEJ nr 9001 af 20/11/2000](#)

⁵ Instruks for sundhedsfaglig dokumentation er allerede nævnt og indgår under indikator 1

Definitioner

Sundhed

Retningslinjen læner sig op ad WHO's meget brede sundhedsbegreb. Ifølge WHO handler sundhed om mere end fravær af sygdom: "Sundhed er en tilstand af fuldstændig fysisk, mental og social velbefindende, og ikke blot fravær af sygdom eller svækkelse" (www.who.int). Den fysiske og biologiske dimension – altså helbredet – kan med andre ord ikke stå alene, når vi beskæftiger os med sundhed.

Trivsel

Udover en generel tilstand af at befinde sig godt fysisk, psykisk og socialt (j. WHO's brede sundhedsbegreb) er trivsel ofte kendetegnet ved en grad af overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet. Når trivsel anvendes i en sundhedsrelateret kontekst indenfor børn og unge-området, involverer det som regel også et udviklingsperspektiv (www.socialebegreber.dk)

Sundhedsfremme

Sundhedsfremme refererer til sundhedsrelaterede aktiviteter, som gør en person eller en gruppe af personer i stand til i højere grad at være herre over og forbedre sin sundhed (www.socialebegreber.dk). Sundhedsfremmende aktiviteter handler om at skabe rammer og muligheder for at mobilisere ressourcer, handlekompetencer og mestringsstrategier (www.sst.dk).

Sundhedsfaglig ydelse

Ved en sundhedsfaglig ydelse/sundhedsfaglig behandling forstås jf. sundhedsloven § 5 undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient. (www.retsinformation.dk)

I Speciaalsektoren er de sundhedsfaglige ydelser de individuelle indsatser der iværksættes lokalt ud fra den sundhedsfaglige udredning af borgeren, og de sundhedsfaglige ydelser der tilbydes i kommuner/ regionen, samt de nationale sundhedsydelser som borgeren tilbydes fx i relation til nationale screeningsprogrammer.

3 Skabelon til lokale retningslinjer og instrukser

Skabelonen til udarbejdelse af lokale retningslinjer og instrukser finder du ved at følge [dette link](#) eller ved at gå ind på eDoc og søge på følgende dokumentnummer: 2020-004961-8.

Skabelonen er i word-format og skal gemmes, der hvor du og dine kolleger skal bruge den, så den oprindelige word-fil i eDoc ikke ændres.

Specialektoren
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

20. august 2020

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder